

Školský klub detí, Pionierska 4, Šaľa
ako súčasť Základnej školy Ľudovíta Štúra, Pionierska 4, Šaľa

ZÁKLADNÁ ŠKOLA

ĽUDOVÍTA ŠTÚRA

VÝCHOVNÝ PROGRAM

Názov programu:

„Nič nemá na dieťa lepší vplyv, než chvála.“
Richard Brinsley Sheridan

OBSAH

1. Názov programu
2. Vymedzenie cieľov a poslania výchovy
3. Formy výchovy a vzdelávania
4. Výchovný jazyk
5. Tematické oblasti výchovy
 - 5.1 Charakteristika a ciele tematických oblastí výchovy
 - 5.1.1 Komunikácia a práca s informáciami
 - 5.1.2 Sebarozvoj a svet práce
 - 5.1.3 Zdravie a subjektívna pohoda
 - 5.1.4 Spoločnosť a príroda
 - 5.1.5 Kultúra a umenie

Výchovný program školského klubu detí

Výchovný program je základným dokumentom školského zariadenia, podľa ktorého sa uskutočňuje výchovno-vzdelávacia činnosť v školských zariadeniach. Výchovný program musí byť vypracovaný v súlade s princípmi a s cieľmi výchovy a vzdelávania.

1. Názov programu:

Názov programu	Nič nemá na dieťa lepší vplyv, než chvála.
Forma výchovy a vzdelávania	Denná
Výchovný jazyk	Slovenský
Druh školského zariadenia	Štátne
Dátum prerokovania v pedagogickej rade školy/ školského zariadenia	30. 08. 2023
Dátum prerokovania v rade školy/ rade školského zariadenia	16. 10. 2023
Platnosť výchovného programu	
Zriaďovateľ	Mesto Šaľa Námestie Sv. Trojice 7 927 15 Šaľa

Pečiatka školy

Podpis riaditeľa.....

Mgr. Eva Aláčová
riaditeľka školy

Platnosť / revidovanie	Dátum	Zaznamenanie inovácie, zmeny, úpravy...
Platnosť VP od	01. 09. 2023	
Revidovanie		
Platnosť VP od		
Revidovanie		
Platnosť VP od		
Revidovanie		
Platnosť VP od		
Revidovanie		

Výchovný program bol prerokovaný:

V Pedagogickej rade:	
Školský rok	Dátum prerokovania
2023/2024	30. 08. 2023

2. Vymedzenie cieľov a poslania výchovy

Poslaním školského klubu detí je umožniť deťom rozvíjať ich osobnostný potenciál, záujmy a vzdelávacie potreby v prostredí podporujúcim uplatňujúcim požiadavky na výchovu mimo vyučovania a výchovu vo voľnom čase, prostredníctvom princípov neformálneho vzdelávania.

Ciele výchovy a vzdelávania v školskom klube detí sú:

- rozvíjať spôsobilosti kľúčové pre život v 21. storočí v prepojení na ciele a profil absolventa základného vzdelávania,
- rozvíjať spôsobilosti oceňovať voľný čas ako hodnotu, využívať ho zmysluplne a racionálne pre svoj rozvoj,
- rozvíjať spôsobilosti plánovať a vyberať si vhodné činnosti na participáciu, rekreáciu a relaxáciu,
- podporovať inkluzívny a individualizovaný (diferencovaný, personalizovaný) prístup vo výchove a vzdelávaní, v centre ktorého stojí dieťa, jeho osobnostný potenciál a výchovno-vzdelávacie potreby,
- podporovať podnikavosť, iniciatívnosť, tvorivosť a prirodzenú zvedavosť pri poznávaní sveta okolo seba,
- uplatňovať a chrániť práva dieťaťa v spolupráci s rodinou, zriaďovateľom a ďalšími zainteresovanými stranami (partnermi) podieľajúcimi sa na výchove,
- zabezpečiť oddych a relaxáciu detí po vyučovaní v škole,
- rozvíjať záujmy a napĺňať novo-vynárajúce sa potreby súčasných detí,
- podporovať aktivity vzťahujúce sa ku škole,
- zabezpečovať deťom podmienky na prípravu na vyučovanie.

Konkrétnejšie ciele sú rozpracované v jednotlivých tematických oblastiach výchovy a v pláne výchovno-vzdelávacej činnosti na príslušný rok.

Cieľom výchovno-vzdelávacieho procesu ŠKD je rozvoj kľúčových kompetencií dieťaťa. Postupne sa dopĺňajú a rozvíjajú kompetencie získané v predškolskej výchove, vo výchove v rodine a na vyučovaní v škole.

Poslaním výchovy v našom ŠKD je dopĺňať výchovno-vzdelávací proces v čase mimo vyučovania pestrou a zaujímavou činnosťou, uspokojovať záujmy a potreby detí s prevahou činností oddychového, relaxačného a rekreačného charakteru a aplikovať aktivity súvisiace s prípravou na vyučovanie. Preferujeme rozvoj samostatnosti a zodpovednosti za prípravu na vyučovanie a za svoje konanie. Vo výchove a vzdelávaní kladieme dôraz na celkový rozvoj osobnosti dieťaťa a na permanentnú humanizáciu výchovy.

Snažíme sa vytvárať pre deti také podmienky, aby každé dieťa malo možnosť v čase mimo vyučovania rozvíjať poznatky získané v škole, rozvíjať svoje nadanie, talent, získavať zručnosti pre praktický život, naučiť sa kreatívnemu spôsobu života. Vo svojej práci uplatňujeme a rozvíjame environmentálnu výchovu, regionálnu výchovu, snažíme sa vypestovať u detí kladný vzťah k ľudovým tradíciám.

Vedíme deti k zdravej komunikácii, zdvorilosti, skúsenosti, vzájomnej pomoci, empatii, úcte a radosi zo zmysluplne stráveného času po „namáhavej práci“ v školských laviciach. Vytvárame podmienky na rozvoj tvorivosti, zvyšujeme podiel samostatnej práce dieťaťa. Pravidelným pobytom na čerstvom vzduchu vedíme deti k zdravému životnému štýlu, k pohybovej aktivite, snažíme sa rozvíjať ich fyzickú zdatnosť.

Dôležitosť kladieme na dodržiavanie Práv dieťaťa, snažíme sa spolu so zákonnými zástupcami dieťaťa a triednymi učiteľmi predchádzať šikanovaniu detí navzájom.

3. Formy výchovy a vzdelávania

Výchova a vzdelávanie sa organizuje ako denná, celodenná forma.

Pracujeme inovatívnymi formami a metódou otvoreného klubu. Základnou formou činnosti v našom ŠKD je edukačno-výchovný prostriedok – hra. Záujmové vzdelávanie prebieha predovšetkým vlastnou činnosťou detí, ich komunikáciou s okolím a získavaním vlastných skúseností. Činnosti sú podnecované priamymi zážitkami detí, vychádzajúce z detskej zvedavosti, individuálnej voľby, potreby tvoriť a zdieľať spoločné chvíle v kolektíve.

Program je realizovaný formou pravidelnej činnosti (individuálna, kolektívna, skupinová práca), ponukou oddychových a spontánnych aktivít.

Formy práce pri spontánnej činnosti:

- odpočinok, čítanie kníh a časopisov
- tematické hry (domov, rodina, škola, doprava...)
- konštruktívne hry so stavebnicou
- stolné hry, skladanie obrázkov
- voľné kreslenie, omaľovánky, dopĺňovačky, dramatizácia rozprávky

Formy práce pri činnosti riadenej:

- vychádzky s pozorovaním
- technické práce s rôznymi druhmi materiálu
- ručné práce s využitím rôznych výtvarných techník
- besedy
- práce s knihou
- súťaživé hry
- didaktické hry
- hudobno-pohybové hry
- TV chvíľky
- športové hry

Oživením výchovného programu v ŠKD sú príležitostné akcie a projekty, ktoré nie sú zahrnuté do týždennej skladby činností. Súčasťou výchovno-vzdelávacej činnosti je aj príprava na vyučovanie.

Pri všetkých týchto aktivitách sú rešpektované požiadavky na voľný čas dieťaťa:

- požiadavka pedagogického ovplyvňovania voľného času, keď vychovávateľka navodzuje a motivuje činnosť a oceňuje výkony detí,
- požiadavka dobrovoľnosti, keď sa dieťa zapojí do jeho veku primeranej činnosti na základe vlastného záujmu a dobrej motivácie,
- požiadavka záujmovosti s prvkami pestrosti,
- požiadavka aktivity, kde sú činnosti volené tak, aby v nich mohli byť úspešné všetky deti, aby sa čiastočne zúčastňovali na tvorbe a príprave činností, na ich realizácii aj hodnotení,
- požiadavka citlivosti, ktorá závisí od prežívania kladných emócií v priebehu, aj po hodnotení ukončenej činnosti,
- požiadavka sebarealizácie, lebo činnosťou dieťa objavuje svoje dobré stránky, ak je jeho snaha a výsledky jeho práce kladne hodnotené okolím.

4. Výchovný jazyk

Výchovným jazykom v školských kluboch detí je štátny jazyk **Slovenskej republiky slovenský jazyk**. V školských kluboch detí, v ktorých sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje v jazyku príslušnej národnostnej menšiny, je súčasťou výchovno-vzdelávacej činnosti aj komunikácia v štátnom – slovenskom jazyku.

5. Tematické oblasti výchovy

Obsahovú dimenziu výchovy mimo vyučovania reprezentujú tri piliere – **personalizácia, inklúzia a subjektívna pohoda**, ktoré sú obsiahnuté v tematických oblastiach výchovy.

Tematické oblasti výchovy sú:

1. Komunikácia a práca s informáciami
2. Sebarozvoj a svet práce
3. Zdravie a subjektívna pohoda
4. Spoločnosť a príroda
5. Kultúra a umenie

Výchovno-vzdelávacia činnosť v školských kluboch detí je vnútorne prepojená s obsahom a cieľmi základného vzdelávania.

Tematické oblasti výchovy sú kompatibilné so vzdelávacími oblasťami základného vzdelávania. V tematickej oblasti výchovy *Komunikácia a práca s informáciami* sú integrované dve vzdelávacie oblasti – oblasť Jazyk a komunikácia a oblasť Matematika a práca s informáciami. Tematická oblasť výchovy *Sebarozvoj a svet práce* je kompatibilná so vzdelávacou oblasťou Človek a svet práce. Tematická oblasť výchovy *Zdravie a subjektívna pohoda* súvisí so vzdelávacou oblasťou Zdravie a pohyb. V tematickej oblasti výchovy *Spoločnosť a príroda* sú integrované dve vzdelávacie oblasti – Človek a spoločnosť a Človek a príroda. Tematická oblasť výchovy *Kultúra a umenie* je kompatibilná so vzdelávacou oblasťou Umenie a kultúra.

Ciele tematických oblastí výchovy sú prispôsobené požiadavkám 21. storočia, záujmom a potrebám súčasných detí i trendom vo svete vzdelávania (digitalizácia, informatizácia, inklúzia, individualizácia a diferenciacia a i.). V tematických oblastiach výchovy sú integrované všetky ciele základného vzdelávania, ktoré boli adaptované vo vzťahu k charakteru výchovy mimo vyučovania a špecifikám výchovno-vzdelávacej činnosti v školskom klube detí v reálnej pedagogickej praxi. Tematické oblasti výchovy sú **vzájomne prepojené**, prelínajú sa a nevystupujú ako samostatné a izolované časti. Nie sú uzavretým celkom, ale otvorenou obsahovou dimenziou výchovy mimo vyučovania, čo umožňuje ich aktualizáciu, inováciu a obohatenie v rámci výchovných programov školských zariadení. Napĺňaním cieľov tematických oblastí výchovy sa školské kluby detí plnohodnotne podieľajú na intrapersonálnom i interpersonálnom rozvoji detí a ich príprave na život.

Na úrovni plánovania obsahu výchovy a vzdelávania v konkrétnych školských kluboch detí sa odporúča vzájomné prelínanie a striedanie tematických oblastí výchovy. Tematické oblasti výchovy je možné implementovať v rámci všetkých druhov činností, s rešpektovaním zabezpečenia psychohygieny detí a ich oddychu v čase mimo vyučovania a v čase školských prázdnin. V školskom klube detí sa realizujú najmä oddychová a rekreačná činnosť, záujmová činnosť a príprava na vyučovanie.

4.1 Charakteristika a ciele tematických oblastí výchovy

4.1.1 Komunikácia a práca s informáciami

Charakteristika tematickej oblasti výchovy

Verbálna a neverbálna komunikácia, virtuálna komunikácia, efektívna komunikácia, budovanie digitálnej stopy.

Riešenie konfliktov, aktívne počúvanie, prezentačné zručnosti.

Kritické myslenie, riešenie problémov, vyhľadávanie a detegovanie informácií (fakty, argumenty, názor, pocit, hoax), objektivita subjektivita interpretácií, komparácia informácií, overovanie informácií.

Čitateľská, matematická a digitálna gramotnosť.

	Ciele tematickej oblasti výchovy Komunikácia a práca s informáciami
1.	Osvojovať si schopnosti prezentačných zručností, diskutovať, obhajovať vlastné názory s využitím analytických zručností a kritického myslenia.
2.	Vyjadrovať názory ústnou aj písomnou formou, v súlade s komunikačnou situáciou, v rôznom komunikačnom prostredí.
3.	Vyjadrovať svoje myšlienky v materinskom aj cudzom jazyku, pracovať s knihou, tvoriť texty rôznych štýlov, tvoriť vlastné texty, pochopiť funkcie písanej reči a porozumieť významu textu.
4.	Aplikovať informatickú kultúru založenú na rešpektovaní právnych a etických zásad používania IKT a mediálnych produktov.
5.	Používať kritické a analytické myslenie pri poznávaní nebezpečenstva internetu a online prostredia (dostupnosť informácií, strata súkromia, otvorenosť k ľuďom).
6.	Rozvíjať jazykové a komunikačné zručnosti s ohľadom na čistotu jazykového prejavu, rozvoja slovnej zásoby a gramatickej správnosti vyjadrovania.
7.	Osvojovať si komunikačnú etiku.
8.	Využívať matematické myslenie a logické operácie v každodennom živote a štúdiu.

4.1.2 Sebarozvoj a svet práce

Charakteristika tematickej oblasti výchovy

Personalizácia – priestor pre objavovanie a definovanie seba.

Sebadôvera, sebazpoznávanie – kto som, kým sa chcem stať, o čom snívam.

Manažment času (angl. time management), sebadisciplína, pevná vôľa. Budovanie „mojej značky“ – prezentovanie seba.

Mäkké zručnosti (angl. soft skills) – tímová spolupráca, kooperácia, asertivita, tvorivé myslenie, empatia.

Riešenie konfliktov, správne sa rozhodovať, vyjednávanie, atraktivita povolání, nové pracovné pozície, digitalizácia a informatizácia.

	Ciele tematickej oblasti výchovy Sebarozvoj a svet práce
1.	Prejavovať podnikavosť, iniciatívnosť, tvorivosť a prirodzenú zvedavosť pri poznávaní sveta okolo seba.
2.	Osvojovať si zručnosti riešiť konflikty, vyjadrovať svoje postoje a názory na primeranej úrovni empatie a asertivity.
3.	Zapájať sa úspešne do bežného života rozvíjaním zručností finančnej gramotnosti.
4.	Aplikovať metakognitívne stratégie pri postupoch vlastného učenia sa.
5.	Využívať vlastné záujmy na podporu sebarealizácie a voľby povolania.
6.	Aplikovať zručnosti kooperácie a spolupráce ako člen tímu, sociálnej skupiny.
7.	Nadobúdať pracovné zručnosti v rôznych oblastiach ľudskej činnosti.
8.	Byť zodpovedný za pracovné úlohy – dokončiť začatú prácu.

4.1.3 Zdravie a subjektívna pohoda

Charakteristika tematickej oblasti výchovy

Fyzické zdravie, duševné zdravie, zdravý životný štýl, životospráva, šport, cvičenie, režim dňa. Motivácia, aspirácie, túžby.

Postoje, názory.

Sila prítomného okamihu, prežívanie svojej pozície – člena tímu, skupiny ako časť rastu, života. Subjektívna pohoda (angl. wellbeing) ako schopnosť bytia bez strachu, úzkosti, nežit' v obrane.

Pocit šťastia – čo ma robí šťastným, čo mi prináša radosť.

Pocit spokojnosti – zmysel života.

Skutočný život a virtuálna realita.

	Ciele tematickej oblasti výchovy Zdravie a subjektívna pohoda
1.	Vykonávať činnosti zodpovedajúce svojmu osobnému potenciálu v oblasti pohybových aktivít, športu a telesnej výchovy.
2.	Dosahovať duševnú rovnováhu prostredníctvom kompenzácie duševného a fyzického zaťaženia školského vyučovania pohybovými aktivitami.
3.	Získať informácie o zdravom životnom štýle a uspokojiť svoje fyzické potreby (spánok, strava, pohyb, odpočinok) vo svojom dennom režime.
4.	Využívať svoje osobné záujmy na vlastnú sebarealizáciu a relaxáciu.
5.	Využívať svoj talent a nadanie na vyjadrovanie svojej životnej spokojnosti.
6.	Mať pozitívny vzťah k pohybovým aktivitám a športu s ich pravidelným začlenením do denného režimu.
7.	Získať informácie o situáciách ohrozujúcich zdravie a vedieť poskytnúť prvú pomoc na veku primeranej úrovni.
8.	Poznať dôležité linky pomoci.
9.	Upevňovať hygienické zásady, návyky základných sebaobslužných činností, poznať kultúru stolovania a aplikáciu zásad slušného správania v praxi.
10.	Prejaviť prosociálne zručnosti pri sebapoznávaní, riešení emočných problémov, mať schopnosť zvládnuť vlastné pozitívne a negatívne emócie, riešiť kvalitu vzťahov s rodičmi, spolužiakmi, učiteľmi/vychovávateľmi.
11.	Získať správne návyky držania tela a mať kultivovaný pohybový prejav.
12.	Nadobudnúť odolnosť a zdravé sociálne návyky ako prevenciu pred rizikovým správaním.

4.1.4 Spoločnosť a príroda

Charakteristika tematickej oblasti výchovy

Hodnoty v spoločnosti, sloboda, demokracia, práva a povinnosti.

Ľudské práva.

Sociálne znevýhodnené (vylúčené) skupiny.

Inkluzívny prístup k životu – prijatie druhého za partnera, spoločníka, spolutvorcu.

Medziľudské vzťahy, tolerancia, akceptácia, rešpektovanie, dialóg, konsenzus, kompromis, lojalita.

Trvalo udržateľný rozvoj.

Planéta Zem.

Vesmír.

Globálne problémy ľudstva.

	Ciele tematickej oblasti výchovy Spoločnosť a príroda
1.	Utvrďovať etické správanie, prijímanie odlišnosti, občianske postoje a zručnosti ako trvalé aspekty občianskej spoločnosti.
2.	Upevňovať vlastné poznanie a aplikáciu spoločenských, kultúrnych a právnych noriem v správaní voči okoliu.
3.	Diskutovať o mediálne aktívnych skupinách, ktoré spochybňujú demokratické hodnoty a propagujú extrémizmus v rôznych oblastiach (napr. youtuberi, influenceri propagujúci nežiadúce postoje a názory v rozpore s demokratickými hodnotami a spoločenskými normami).
4.	Aplikovať prírodovedné vedomosti a formulovať argumenty na podporu rozhodnutí a odporúčaní súvisiacich so spoločenskými alebo globálnymi výzvami.
5.	Demonštrovať zásady environmentálneho prístupu k životnému prostrediu.
6.	Rozvíjať abstraktné myslenie smerujúce k pochopeniu podstaty témy a aj experimentovanie a bádanie.
7.	Zapájať sa do výberu a realizácie dobrovoľníckych aktivít.

4.1.5 Kultúra a umenie

Charakteristika tematickej oblasti výchovy

Kultúrne dedičstvo – tradície, zvyky, obyčaje.

Rozmanitosť a vplyv iných kultúr.

Národná hrdosť, vlastenectvo.

Slovensko – moja krajina.

Náboženstvá.

Národnostné menšiny.

Umenie – výtvarné, hudobné, literárno-dramatické.

Sebavyjadrenie cez umenie.

	Ciele tematickej oblasti výchovy Kultúra a umenie
1.	Aplikovať podnety moderného výtvarného umenia, podnety inšpirované dejinami umenia, podnety architektúry, podnety fotografie, podnety videa a filmu, podnety elektronických médií, podnety dizajnu a remesiel, podnety speváckej a inštrumentálnej činnosti, podnety iných oblastí poznávania sveta pri vlastnom experimentovaní, rozvíjaní tvorivosti a kreativity postavených na vlastnom zážitku a skúsenosti.
2.	Nadobudnúť interkultúrne kompetencie a uvedomovať si vzájomný vplyv rôznych kultúr na Slovensku v kontexte histórie a súčasnosti.
3.	Využívať rôzne formy umenia (hudobné, výtvarné, dramatické, tanečné) na vlastné sebavyjadrenie, originálne reflexie skutočnosti, schopnosti kritického čítania a interpretácie.
4.	Prejavovať vzťah k ľudovým tradíciám, ochrane a poznávaniu kultúrneho dedičstva, poznávaniu kultúrnych hodnôt umenia.
5.	Využívať pri komunikácii a interakcii s ľuďmi poznatky o kultúrach, náboženstve a tradíciách národnostných menšín žijúcich na Slovensku.
6.	Vnímať umenie a kultúru na základe súčasných kultúrnych procesov a aktuálnych problémov, chápať význam estetických faktorov a estetickej činnosti v každodennom živote, význam umenia v živote jednotlivca a spoločnosti.
7.	Rozvíjať poznanie seba ako euroobčana v oblasti kultúry, využívať skúsenosti muzeálnej a galerijnej pedagogiky.

Výchovný program je otvorený dokument, ktorý môžeme podľa potreby dopĺňať.